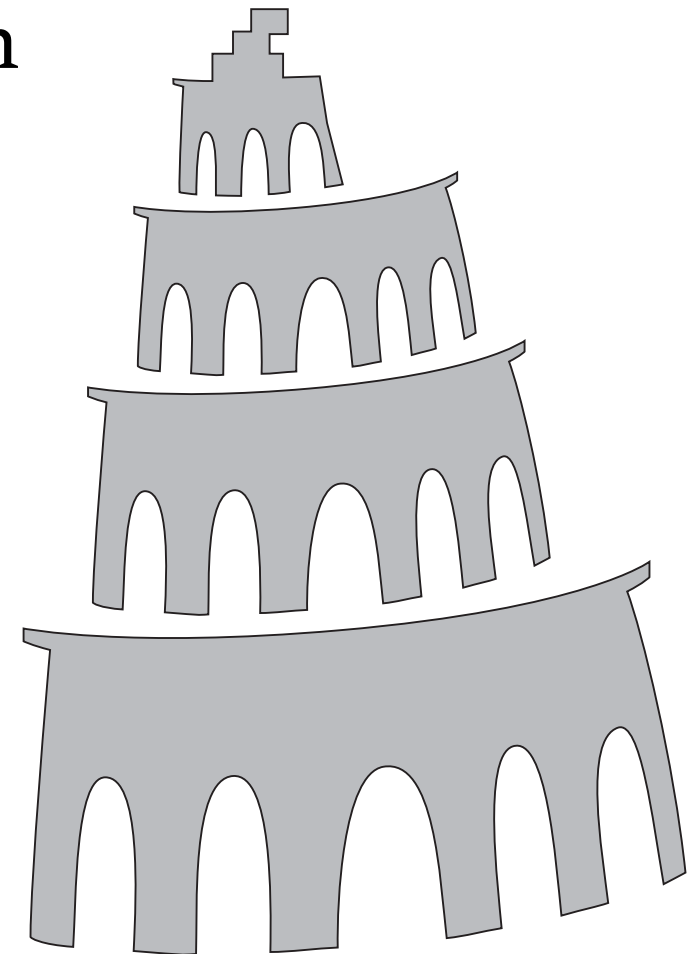

Babelstårnet

Almen Sprogforståelse

Interlatinsk leksikon

GYLDENDAL

Selvom latinens betydning som kommunikationssprog er forsvundet, har sproget stadig sin interlatinske funktion. Med et billede fra bankverdenen kan man sige, at interlatin fortsat fungerer som en åben fælleskonto, hvorfra der til enhver tid og uden begrænsninger kan 'trækkes' ord, der kan benævne nye opfindelser eller begreber. Ordene i dette sprog er gangbare inden for alle sprog, enten i latinsk form eller 'vekslet til lokal mønt'.

Johnny Christensen

professor emeritus i græsk og latin.

-ton(o), ten- G spænding, udstrækning: tone, tonus, baryton, hypotenuse
topo- G sted: topografi, isotop, biotop
trakt- (<traho) I trække: traktor, subtrahere, traktat
trans- (**tra-**) I fra ét sted til et andet: transportere, translator
trapez- G bord: trapez, trapezoid
trauma G sår: traume, traumatisk
tri- I tre: trivalent, triploid, triangel
trof- G ernæring: eutrof, dystrof
trop- G vending: troperne, tropisk
typo- G slag, prægning, forbillede: type, arketype, typisk, typograf
U **-urg** G 'en der arbejder': kirurg, dramaturg
V **val-** I sund, stærk: valid, invalid, evaluering
vert- I vende, dreje: invers, pervertere, konvertere
vekt- (<veho) I bærer, bringer: vektor
vikt- 1 (<vinco) I vinder: Viktor, Viktoria 2 (<vivo) I lever: viktualieforretning
vis- (<video) I ser: visuel, supervisor

xeno- G fremmed: xenofobi, xenofyt
xylo- G træ, brænde: xylofon
ze- G koge: eksem
-zoikum G 'periode, hvor der lever dyr': palæozoikum, mesozoikum
zoo- G dyr: zoologi, zooplankton, -zoikum. zodiak
zyg- zeug- G 'sat sammen i et par': homozygot, zeugma
zym- G gær: enzym
ækv(i)-, I lige: ækvator, ækvilibrium, ækvidistans
æst(h)e- G føle, mærke: æstetik, æstetisk, anæstesi
ætio- G årsags-: ætiologi
ød- G hævelse: ødem, Ødipus
øko- G hus, husholdning, omgivelser: økonom, økonoma, økologi, økosystem

solidus **L** fast: solid
som(a) **G** legeme: somatisk, kromosom
spas- **G** rykke, trække sig sammen: spasme, spastisk
sperm(ato)- **G** 'noget udsået, spredt, sæd': spermatofor
spor- **G** udsået, spredt: sporadisk, diaspora
stat- (< sto) **L** standse, stå: station, status, statur, statue
stear-, ster- **G** fedt: stearin
-stel, -stol **G** sendt: apostel, epistel, systole, diastole
stereo- **G** fast, rumlig: stereoskop, stereolyd, stereotyp, kolesterol
strat- **G** hær, militær: strateg, strategi
strat- (<sterno) **L** strø, lægge i lag: substrat, stratosfære, stratificere
strept- se *strof-*
strof- **G** vending, drejning: strofe, apostrofe, katastrofe, streptokok
strukt- (<struo) **L** sammensætte: konstruere, konstruktion, instruktion, struktur
sub- (**suff-, sugg-, surr-**) **L** under, i stedet for: substitut, subvention, sublimering
super- **L** over, oven over, særlig stor: superintendent, supermarked
syn-, sym-, sy- **G** sammen: symmetri, sympatisk, symbiose, synkretisme, synonym, syntese

-taf **G** grav: epitaf, kenotaf
tak-, tag- **G** placering: syntaks, taktisk, syntagme
takt- (<tango) **L** berører: tangens, takt, intakt
tauto- **G** 'det samme': tautologi
te- **G** 'det at sætte noget': tese, tema, hypotese, protese
tea- teor- **G** 'betragtning': teater, teori, teoretisk, teorem
-tek **G** 'et sted, hvor man anbringer noget': apotek, bibliotek, kartotek, diskotek
tekn- (techn-) **G** menneskeskabt, kunstig: teknik
tele- **G** fjern: telefon, telepati, teleskop
teleo- **G** slutmål: teleologi
ten- se -ton-
tens-, tent- (< tendo) **L** stræbe efter: tentativ, intensiv, tendere
teo-, theo- **G** teist, gud: teologi, monoteisme, ateist, apoteose
terapi **G** behandling: ergoterapi, elektroterapi, terapeut
termo- **G** varme: termometer, isoterm
tetra- **G** fire: tetralogi, tetraeder, tetrapode
the- se te-
toks- **G** bue, pilegift: toksisk, toksikologi
-tom(i) **G** 'noget der skærer eller bliver skåret': anatomi, tome, atom

T

Forord

Langt de fleste fremmedord stammer fra latin og græsk. Grunden er, som nævnt i I.2.3, at disse to sprog lige siden antikken har været videnskabs sprog og er blevet talt og skrevet af videnskabsmænd helt op til nutiden. Græsk og latin leverer den dag i dag nye ord til nye begreber inden for en lang række fag, men de gør det på en ganske særlig måde. De nye ord dannes nemlig ved at kombinere en ret begrænset mængde græske og latinske rødder, enten til helt igennem græske ord (fx gr. biotop 'levested' for planter og dyr, lat. transformator 'om-danner') eller blandinger fra de to sprog: auto-mobil 'selv-bevægelig'. Dette sprog kaldes *interlatin* (internationalt latin). Det er et mærkeligt sprog, fordi det (i modsætning til de to oldtidssprog) ikke er et selvstændigt sprog med morfologi og syntaks. Interlatin derimod går ind i de moderne sprogs syntaks og beriger dem med ord og begreber, som de ikke selv har. Indlån af interlatinske ord har været stærk stigende i de senere år, og det er derfor vigtigt for den, der vil forstå den sproglige udvikling på dansk og på fremmedsprogene, at kende de vigtigste regler for interlatin. Der er altid en stamme, hvortil der kan sættes et præfiks og/eller et suffiks, se nærmere I.2.3-8.

Da sproget er internationalt, kan man uden videre gå ud fra, at det samme ord bruges på andre moderne sprog, og har man én gang lært orddelens betydning, kan man gætte sig til betydningen af andre interlatinske ord, som man ikke kender i forvejen.

I listen angiver et **G**, at ordet (eller orddelen) er græsk, mens **L** står for latin.

Listen er udarbejdet i samråd med alle gymnasiets fag. Forslag til udvidelser modtages med tak.

Stavemåder

Ordenes anvendelse på tværs af landegrænserne gør, at lokale stavemåder kan virke distraherende. På dansk har det været korrekt at skrive -ks-, hvor det latinske eller græske ord har -x-; ligeledes -t- for -th-, -f- for -ph-, -k- for -ch- og -r- for -rh-. Især i naturvidenskaben bruger man nu mest den internationale gengivelse af de græske og latinske konsonanter og skriver eksempelvis *chlor* og *phosphor*. Denne liste holder sig til den almindelige danske gengivelse, og ved brug af listen må man derfor prøve sig lidt frem.

Hvis et ord er dannet af en latinsk verbalstamme, kan det optræde i flere former, fordi latin opererer med flere verbalstammer. Eksempelvis er *-jac-*, *-jic-* og *-jekt-* egentlig samme ord (*iacio* kaster), men i forskellige former. På dansk, tysk og fransk dannes verber af de to første former, mens formen med *-t* til slut bruges til substantiver (fx *injacere*, injektion; *projicere*, projektion). På engelsk bruges formen med *-t* til både verber og substantiver (*to inject*, *an injection*). Se nærmere i V.4.

Sammensætninger og assimilatoner

De interlatinske præfikser sættes direkte på ordstammerne. Nogle latinske stammer ændres, hvis der sættes et præfiks foran (fx *ag-* > *ig-*, *fac-* > *fic-*, *jac-* > *jic-*). Substantiviske og adjektiviske orddele forbindes normalt med vokalen *-o-* (fx *nan-o-tekn-o-logi*). Assimilationer og reglerne for dem er omtalt i I.2.5. Der er liste over de almindelige suffikser i I.2.7 og I.2.8.

Hvordan bruges ordlisten?

Hensigten med listen er at lære brugeren at tænke selv og analysere et ukendt fremmedord i dets bestanddele. Eksempelmaterialet hjælper til at finde ordets betydning.

Listen er ikke en fremmedordbog, men en liste over de almindeligste interlatinske ord, som omtræder i undervisningen i gymnasiets forskellige fag. Del selv ordet op og find dets komponenter i listen!

poly- G mange: polykrom, polyteknisk, polymorf, polypeptid, polyteisme
pon-, pos-, posit (< pono) L lægge, placere: deponere, positiv, imponere, depositum
post L efter: postmodernisme, PS (post scriptum), posthum
pot- L kraft, evne: potens, potentiale
prakt-, pragm- G udførelse, handling: praksis, praktisk, pragmatisk
press- se *prim-*
prim- L trykke: deprimere, komprimere
pro- G foran, i stedet for: protese, propædeutik
pro- 1. L frem, for-: progressiv, projekt, prostitution, procent
pro- 2. L i stedet for: prorektor
proto- G først: proton, prototype, protozoon
præ- L før, forud: præposition, præstation
præter- L forbi: præteritum
pseudo- G falsk: pseudonym, pseudovidenskab, pseudopodier
psyko- G sjæl: psykologi, psykopat, psykiatri, psykofarmaka
-ptero- G vinge: helikopter
-ptot G fald: symptote, symptom
puls- (< pello) L skubbe: puls, impulsiv, propel
punkt- (< pungo) L stikke: punkt, punktum, punktere

pyro- G ild: pyroman, pyrolyse, pyrotekniker
pæd- G barn, opdragelse: pædagog, pædiatri, pædoofil, encyklopædi
ratio L (som logo- G) tanke, fornuft, forhold: rationel, ration
r(h)e-, r(h)euma, r(h)oia, rythm G noget flydende: reumatisme, rytme, katar, gonoré, hæmorrhoider
re- (red-) L tilbage, igen, gen-: redigere, reagere, reducere
retro- L tilbage, bagud: retrograd, retrospektiv, retromusik
scrib-/script L skrive: abonnere, manuskript, inskription
se- (sed-) L til side, afsides: sekret, sekretær
sekut-, sekven- (< sequor) L følge efter: konsekutiv, sekvens, konsekvens
semi- L halv: semifinale, semipermeabel
sens- (< sentio) L føler: sensitiv, sensibel, sensation, nonsens
sess- (< sedeo) L det at sidde: session
skep- se *-skop*
skism-, skizo- G adskillelse, splittelse: skisma, skizofren
-skop G overvåger: periskop, stetoskop, gastroskop, mikroskop, biskop (< episkopos), skeptisk
socio- L kammerat, fælle: social, sociolekt
-sof-, -sofi G viis, klog: filosof, sofist, filosofi

R

S

okta, okto- G otte: oktagon, oktan, oktopod
oleum L olie: linoleum, petroleum
olig(o)- G lille, få: oligarki, oligotrof
omni- L al- hel-: omnipotent, omniscient, omnivor
onto- G 'det værende': ontologi, ontogenese
-onym, onomat- G med navnet: anonym, homonym, pseudonym, synonym, onomatopoietik
opsis, -opsi, opt- G syn: optik, synopse, biopsi, kyklop, myopi
opti- L bedst: optimere, optimal
organ- G redskab: organ, organisk, orgel, se *erg-, -urg*
ornit(h)o- G fugl: ornitologi
ort(h)o- G lige, ret: ortodoks, ortografi, ortopædi
ovum L æg: oval, ovarium, ovipar
oxy- G skarp, skarpsindig, sur: oxydation, oxygen
P palæo- G gammel: palæografi, palæolitikum
pan-, panto- G al-, hel-, fælles-: paneuropæisk, pantomime, pantokrator, panteon
para- G ved siden af: parallel, parapsykologi, paradigme, paranoia, parameter
part(h)eno- G jomfru: partenogenese, Parthenon
pass-, pati- (< patior) L udholde, tåle: passiv, patient

pat(h)o-, -pati G lidelse, følelse: patologi, patologisk, psykopat, apati, sympati, antipati, telepati, empati
patri-, patro- G fader-: patriark, patronym
ped- (> pes) L fod: pedal, pedicure
-pel se *puls-*
penta- G fem: pentagram, pentagon, pentatlon, pentose
per- L gennem: perception, person, permanent, semipermeabel
peri- G om, rundt om: periferi, perimeter, periskop, peristaltik
petro- G sten-: petroleum, petrokemi, petrologi, Peter
plankto- G vandrende: plankton
plasma-, plast- G 'som kan formes': plasma, plastik, plastisk
plo- G antal gange: haploid, diploid, tetraploid
plumbum L bly: plombe, plumbere
pluto- G rigdom (og derfor også guden i underverdenen): plutokrati
pneuma G åndepust, ånd: pneumatisk, pneumonia
pod(o)- G fod: antipode, heksapode, podagra, tetrapode
poe-, poie- G frembringe, skabe: poesi, poet, farmakopé
-pol G 1 handel: monopol, 2. omdrejningsakse: nordpolen, cirkumpolar, polær
-pol(is), -polit G by, stat, borger: metropol, akropolis, kosmopolit, politologi, politik

A a-, (an)- G ikke-, u- (= lat. non): analfabet, abiotisk, anoreksi, afasi
ab- (**abs-, a-**) L væk fra, af bort: abdicere, abort, abstrakt, aversion
ad- (**aff-, agg-, all-, ann-, app- ass-**) L til, mod: adjektiv, adrenalin, adaption, affinitet, aggressiv, annullere, apportere, rapportere, assimilation
aëro- G luft-: aërobe/anaërobe bakterier
-agog G fører: demagog, pædagog
agon G kamp: agonist, antagonist
akro- G top, spids: akropolis, akronym, akrobat
aksiom G krav, fordring: aksiomatisk
akt- (< ago) L handling: aktion, aktiv, eksakt
akva- (aqua) L vand: akvavit, akvaplaning, akvarium
-algi G smerte, nervesmerte: nostalgi, neuralgi
all(o)- G anden: parallel, allergi
ambi- L begge, på begge sider: ambivalent
amfi- G begge, på begge sider: amfiteater, amfibium
an- (= a-, an- bruges foran en vokal) G ikke, u-: analfabet, anarki, anaërobé, anoreksi
ana- G op, igen, svarende til: analyse, anagram, anode, analog
andro- G mand: androgyn, androide, androsfinx, Andreas

annus L år: biennale, pro anno, anno Domini
ant(h)o- G blomst: antologi, krysantemum
ant(i)- G imod: antidemokrat, antigen, antistof, antistrofe, Antarktis
ante- L før: ante Christum, a.m. = ante meridiem
antropo- G menneske: antropologi, filantrop
apo- G væk: apotek, apostrof, apostel, apopleksi
argentum L sølv: Argentina
aristo- G bedst: aristokrati, Aristoteles
arimo- G tal: aritmetik, logaritme
-arki (-archi) G magt, styre: monarki, anarki, hierarki
arkto- G bjørn (stjernebilledet Store Bjørn): arktisk, Antarktis
arkæo- (archaio-) G oprindelig, gammel: arkæologi, arkæopteryx
art(h)ro- G led: artrose
aster-, astro- G stjerne: asteroide, astrofysik, astrologi, astronomi
at(h)lo- G konkurrence, præmie: atletik, triatlon
atlas, atlant- G (guden Atlas): Atlanterhavet, Atlasbjergene, knoglen atlas
atmo- G åndedrag: atmo-sfære
aurum L guld
auto- G selv: autonom, autokrat, automobil, autotrof, autisme, automorf

B **ba-, be-** G gå, stå: basis, stylobat, diabetes, basal
bal-, -bol-, -ble- G kaste: ballistik, parabol, problem
bary- G tung: barometer, baryton, isobar
basil- G konge: basilika, basilisk, basilikum
bi- I to, dobbelt: biennale, bipolar
biblio- G bog: bibel, bibliotek, bibliofil, bibliografi
bio- G liv: biologi, biografi, biotop, biotisk
ble- se *bal-*
bol- se *bal-*
braky- (brachy-) G kort: brakykefal
calor I varme: kalorie
centi- I 100, hundrededel, centimeter,
cept- (< capio) I modtage: reception, anti-konception
cess- (< cedo) I vige tilbage: recession, succession
chaos se *kaos*
chlor- G lysegrøn: klorofyl, klor
circum- I rundt om: cirkumfleks, cirkel
cis- I på denne side af: cisalpinsk
con- se *kon-*
cyklo-, kyklo- G rund, kredsformet: cykel, cyklisk, kyklop
-cæn G ny: holocæn, mesocæn
D **dat-, -dit-** (< do) I give: data, dato, addition
de- G binde: diadem, syndetisk
de- I af, væk, ned: deportere, destabilisere, desperat, deprimere, denaturere, denitrifikation
deci- I ti, tiendedel: decimeter, decibel
deka G ti: dekameter, dekalog, dekade
demo-, -demi G folk: demokrati, demagog, epidemi, endemisk
dendro- G træ: dendrokronologi, rhododendron, dendrit
derma(to)- G hud: dermatolog, epidermis
di- G to gange: dioksid, digraf, diftong, disaccharid
dia- G gennem: diagram, diameter, dialektik, diagonal
didak- G undervisning: autodidakt, didaktik
digitus I finger: digitalis, digital (et éncifret tal)
dik-, dig- G påvise: paradigme, diktisk
dino- (deino-) G farlig: dinosaurus ('farligt firben'), dinoflagellat
diplo- G dobbelt: diplom, diplomat, diploid, diplografi
dis- (di- diff-) I fra hinanden, u-: dissonans, dissident, differens, disfavør, diskussion
disko- G skive: diskus, diskotek, diskografi, diskusprolaps
dok-, dog- G mening, opfattelse: ortodoks, dogme, paradoks
dra- G gøre, handle: drama, drastisk, melodrama

manus I hånd: manual, manuel, manuskript, manicure, manufaktur
mat(h)e- G forstå, fatte: matematik
medi- I midt imellem: mediere, medie
mega-, megalo- G stor: megafon, megalomani, megabyte
mekan- G opfindelse, hjælpemiddel: mekanik, mekaniker
melan- G sort: melanin, melankoli
ment- (< mens) I sjælelig: mental, dement, in mente
-mer G del: isomer, homøomer
meso- G midt imellem: Mesopotamien, mesozoikum
meta- G overført: metafor, metafysik, metakognition
-meter, metro- G mål: meter, diameter, kronometer, termometer, parameter, metronom
-metri G måleproces: symmetri, termometri
metro- G moder-: metropolis
mikro- G lille: mikrofon, mikrokosmos, mikroskop, mikroorganisme
mini- I lille, formindsket: minigolf
mis(o)- G fjende: misantrop
miss- (< mitto) I sende: mission, transmission, dimission
mnemo-, -mnese G erinding: mnemoteknik, amnesi, anamnese
mono- G alene: monolog, monolit, monomani, monosaccharid, monokromatisk

-morf(o)- G form: morfologi, heteromorf, amorf, antropomorf
mot- (< moveo) I bevæge: motor, motiv, motivere
muse G gudinde for kunst: musik, museum, musisk
my(s)- G at lukke øjnene: mystisk, myopi
myriade G 10.000: myriameter
nano- G dværg: nanometer, nanoteknologi
narko- G lammelse: narkose, narkotika
nat- (< nasco) I fødes: nation, natur
naut- G sømand: astronaut, kosmonaut, nautisk
nekro- G død: nekropolis, nekrofil, nekrose, nekrolog
neo- G ny: neoklassicisme, neorealisme
neuro- G sene, nerve: neuron, neurologi, neurose
nitro- G salpeter: nitrat, nitroglycerin
-nomi G lovgivning, regel for: astronomi, autonomi, ergonomi
non- I ikke: nonverbal, nonsens
not- (< nosco) I kende: notare, nota, notabilitet
ob- (occ-, off-) I hen imod: objekt, obduktion, observation
-od-, hod- G vej: metode, anode, katode, hodometer, parodos
odont- G tand-: mastodont, odontologi

klaus- (< claudo) **L** lukke: klausul, klaustrofobi
klept- **G** stjæle: kleptoman, klepsydra
klim- **G** hældning: klima, klimaks
klin- **G** seng, briks: klinik, klinisk, se *klim-*
klor- se *chlor-*
kol- (**chol-**) **G** galle: kolera, kolerisk, melankoli
kon- **G** kogle: konisk
kon- (**ko-**, **kom-**, **kol-**) **L** sammen med: komponere, kollega, konform, koncentrisk, konception, kognitiv, Kooperation
kor- (**chor-**) **G** kor: koregi, koreografi
korde (**chorde**) **G** tarm, streng: korde, chordata
kosmo- **G** (a) verden: kosmos, kosmologi, kosmopolit, (b) smykke: kosmetolog
-krat(i) **G** magt, behersker: demokrati, aristokrati, autokrat, teknokrat
kret- (< cerno) **L** skille, skelne: diskret, ekskrement, sekret, konkret
-krise, **-krit** **G** adskille, dømme: kritik, kriterium, kritisk, endokrin, hæmatokrit
kromo- (**chromo**) **G** farve: kromosom, polykrom, kromatografi, kromatisk
krono- **G** tid: kronologi, kronometer, kronisk, anakronisme

krypto- **G** skjul: kryptogram, kryptisk, kryptologi
kult- (< colo) **L** dyrke: kultur, kultivator
kurs- (< curro) **L** løbe: ekskursion, konkurs, diskurs, kurs
kyn- **G** hund: kynisk, kynokefal
lab-, **lep-**, **lem-** **G** tage, gribe: syllabisk, epilepsi, lemma, dilemma
-lat- (< fero) **L** bærer, bringer: translation, relation, kollation
leg- (< lex) **L** lov(lig): legal, illegal
lekt- (< lego) **L** læse, samle: lektor, lektion, lektie, kollektion
leuko- **G** hvid: leukæmi, leukocyt
likvid- (liquidus) **L** flydende: likvid kapital
-lit(h)o- **G** sten: monolit, litografi, lithosfære
-log(o)- **G** tale, fornuft, samlet fremstilling: monolog, logo, grafologi, morfologi, biologi
lux **L** lys
-lyse **G** opløsning fra noget: analyse, dialyse, paralyse, katalyse, hydrolyse
-ma, **-matisk** **G** resultat af en handling: tema, skema, problematisk
maxi- **L** størst: maksimere, maksimal
-man(i) **G** besat af, besættelse: pyroman, biblioman, manisk, mænade

L

M

-drom **G** løb(ebane): hippodrom, aërodrom
duc-, **dukt-** (< duco) **L** føre, fremføre, lave: introducere, producere, produkt, viadukt
dyna- **G** kunne, evne: dynamisk, dynamo, dynamit
dys- **G** dårlig: dysfasi, dystoni, dysfunktionel, dystrof, dysenteri
E eks- (**e-**) **L** ud- ud af: ekspropriation, ekspressionisme, evaluering
ekso- **G** udad, ydre: eksogen, eksokrin
ekstra- **L** ud over: ekstraordinær, ekstrapolere
elektro- **G** rav: elektricitet, elektron, elektrokardiogram
en-, (**em-**) **G** i, indeholdende: encyklopædi, endemisk, empiri
endo- **G** inden i, indre: endogen, endokrin, endofin
epi- **G** til, på, iblandt: epistel, episkopos (>biskop), epidemisk, epifyse, epifyt, epilepsi, epitel
erg- **G** arbejde: energi, ergonomi, ergoterapi; se *org-* og *-urg*
erot- **G** 'som har med Eros, kærlighedsguden at gøre': erotik, erotisk, erogen
eskato- **G** yderst, sidst: eskatologi
et(h)- **G** sæd og skik, moral: etik, etisk
et(h)no- **G** folkeslag: etnografi, etnocentrisk, etnisk
eu- **G** god: eutrof, euangelium, eugenetisk, eukaryot, eutanasi, euforisk
ex- se *eks-*

fa(n)-, **fanero-**, **fant-** **G** vise sig tydeligt: fantasi, fantasma, fantom, emfatisk, fanerogam
fac-, **fakt-** (< facio) **L** gøre, fremstille: facit, manufaktur, faktor, inficere, defekt
-fag **G** spise: sarkofag, antropofag, bakteriofag, makrofag
-fer **L** bærer: krucifer, fertil (se også *-lat-*)
-feri se *-for*
fic-, **fekt-** se *fac-*
fil(o)- **G** ven, venlig: filantrop, filosofi, anglofil, pædofil
-fiks- **L** fast, fastsat: fiksstjerne, præfiks, suffiks
fleg-, **flog-** **G** brænde, flamme: flegma, floks, flogiston
fob(i) **G** angst for: fobi, klaustrofobi, araknofobi, hydrofob
-fo(o) **G** lyd: telefon, mikrofon, fonetisk
-for **G** -bærer: amfor, metafor, spermatofor, kromofor, periferi
-form- **L** form, facon: informere, deform, konform
fos- se *foto-*
foto- **G** lys: fotografi, fotosyntese, fosfor, fosforisere
frag-, **frakt-** (< frango) **L** bryde, knække: fraktal, fraktion, fraktur
-fren- **G** sind: frenologi, skizofren
fylo- **G** stamme, gruppe: fylogeneses
fys-, **fyt-** **G** natur, vækst, plante: fysik, fysiolog, fysioterapeut, fytoplankton, saprofyt

F

G -gam(i) G bryllup: monogami, polygami, kryptogam
 gas se *kaos*
 gastro- G mave: gastronomi, gastroskop
 -gen G+L gruppe, slags, køn: genitiv, homogen, heterogen, oxygen, genitalier, se også gon 2
 -genese G fødsel: partenogenese, palingenese, fylogenese
 geo- G jord: geografi, geologi, geometri, geocentrisk
 geront- G olding: gerontologi
 giga- G kæmpe: gigabyte
 gloss-, glott- G tunge sprog: polyglot, gløse, epiglottis
 glyf-, glypto- G noget udhugget i sten: hieroglyf, glyptotek
 glyko- G sukker: glukose, glykose, glykogen
 gno- G erkende, forstå: diagnose, prognose, gnostiker, fysiognomi
 -gon G 1 kant, side: polygon, pentagon, trigonometri,
 -gon G 2 skabelse: kosmogoni, gonade (se -gen)
 grad- (< gradior) L skridt: grad, graduere
 -graf-, -gram- G skrive, skrift, linie: telegraf, biograf, fotograf, grafologi, grammofon, grammatik
 -gress- (< gradior) L går: progression, regression, aggression
 gymno- G nøgen, sport: gymnastik, gymnasium, gymnosperm
 gyn(æk)- G kvinde: gynækolog, misogyn, androgyn

hal(o)- G salt: halogen
 haplo- G enkelt: haplografi, haploid
 harmon- G tilpasning, stemning: harmoni, harmonisk, disharmoni
 hekso-, hexa G seks: heksagon, heksameter, hexan
 hekto- G 100: hektoliter, hPa
 helik- G spiral: helix, helikopter, helix
 helio- G sol: helium, heliocentrisk
 hemi- G halv (= lat. semi): hemisfære, hemicellulose
 hepat- G lever: hepatitis
 hepta- G syv: heptagon, heptan
 hero(s) G helt: heroisk, heroide, heroin
 herpeto- G krybdyrs-: herpetologi
 hetero- G forskellig: heterogen, heteroseksuel, heteromorf, heterotrof, heterozygot
 hiero- G hellig: hierarki, hieroglyf
 hippo- G hest: hippodrom, hippopotamos, Filippus, hippocampus
 histor- G undersøgelse, viden: historie, polyhistor
 hod- se -od-
 hol(o)- G hel: hologram, holistisk, holokaust, kat(h)olsk, holoenzym, holocæn
 homo- G ens: homogen, homonym, homozygot, homoseksuel, homolog
 horm- G igangsætning: hormon
 horo- G time: horoskop, horologium

H hydro- G vand: hydrogenium, hydrofob, hydraulik, hydrofil, hydroxylgruppe
 hygro- G fugt: hygrometer
 hypno- G søvn: hypnose
 hypo- G under: hypotese, hypofyse, hypothalamus, hypoglykæmi, hypofyse, hypothalamus, hypotenuse
 hæmo-, hæmato- G blod: hæmoglobin, leukæmi, hæmatit, hæmatokrit
I -iater, -iatri G læge, lægevidenskab: psykiater, pædiatri
 -id, -oid G 'af form som': asteroide, androide, negroid, steroid
 ideo- G udseende, idé: ideologi, idol, kaleidoskop
 idio- G privat: idiot, idiom, idiosynkrasi
 ikon G billede: ikon, ikonografi
 in- 1. (im-, ill-) L ind i, inde i, på: introducere, importere, impuls
 in- 2. (im-, ill-, irr-) L ikke, u-: illegal, impotens, inaktiv, irrationel
 infra- L neden under: infrastruktur
 inter- L mellem: international, intervenere, intercellulær, intelligens
 intra- L inden i: intracellulær, intranet, intravenøs
 intro- L ind i: introducere, introvert, introitus
 iso- G ens: isoterm, isomorf, isobar, isotop, isoelektrisk, isomer, isoton
 -it G 'som hører til': metropolit, dendrit, meteorit

-jekt- (< iacio) L kaste: projekt, objekt, injicere, injektion
 -jicere se -jekt-
 jon G 'en gående': jon, jonisere
 kalli- kal(o)- G smuk: kalligrafi, kaleidoskop
 kalyp- G skjul: apokalypse, eukalyptus
 kaos (chaos) G i mytologien en urtilstand før den ordnede verden, kosmos: kaotisk. Ordet gas er afledt af kaos.
 karakt- G præg(ning): karakter
 kardi- G hjerte: kardiogram
 karn- (> caro) L kød: inkarnation, karneval, karnivor
 karto- G papyrusblad, kort: kartotek, kartografi
 kas- (< cado) L fald, tilfælde: kasus, kasuistik
 kata- (kath-) G over det hele, fuldstændig: katalyse, kat(h)olsk, katabolisk
 kausa L årsag: kausal
 kaust- G brænding: kaustisk, holokaust
 kaut- (< caveo) L være forsigtig: kaution
 kefal- G hoved: akefal, kynokefal, brakykefal enkefalos
 ken- G tom: kenotaf
 kilo- G tusind: kilogram, kilometer, kilojoule
 kines-, kinemato- G bevægelse: kinesiologi, kinematograf, kinetisk
 kir- G hånd: kirurgi, kiropraktik, kirografi